

NAG Vårdhygien

2022-04-28

Ann Tammelin

Hygienläkare, Vårdhygien Stockholm
Ordförande NAG Vårdhygien

- Kunskapsstyrningens organisation
- NAG Vårdhygiens arbete
- Reflektioner över svårigheter och möjligheter

kunskapsstyrningvard.se

Kunskapsstyrning hälso- och sjukvård

[Kunskapsstöd](#)[Uppföljning och analys](#)[Verksamhetsutveckling](#)[Programområden och samverkansgrupper](#)[Om kunskapsstyrning](#)

Kunskapsbaserad och jämlik vård

Målet med kunskapsstyrning är en mer kunskapsbaserad, jämlik och resurseffektiv vård av hög kvalitet.

**Nationellt system
för kunskapsstyrning
Hälso- och sjukvård**

SVERIGES REGIONER I SAMVERKAN

Regionernas beslut i korthet

Beslut att:

- Arbeta utifrån den gemensamma visionen
- Samarbeta inom den gemensamma strukturen för kunskapsstyrning
- Anpassa sin regionala och lokala kunskapsorganisation till den nationella programområdes- och samverkansstrukturen
- Långsiktigt säkra en regional och lokal kunskapsorganisation
- Avsätta resurser regionalt
 - värdskap för programområden, ordförandeskap, processledare
 - experter i nationella programområden (NPO), nationella arbetsgrupper (NAG) och nationella samverkansgrupper (NSG)

Styrgrupp och beredningsgrupp

Styrgrupp

- Verka för att kunskapsstyrningen blir ett stöd för huvudmännen och professionen
- Vara ett stöd och en arena för dialog mellan huvudmännen och staten i kunskapsstyrningsfrågor på tjänstemannanivå
- Godkänna verksamhetsplaner, fördela gemensamma medel, viss prioritering
- Ordförande Mats Bojestig, Hälso- och sjukvårdsdirektör Region Jönköpings län

Beredningsgrupp

- Tillsätts av styrgruppen
- Bereder underlag från NPO och NSG
- Beredningen sker i samspel med den nationella stödfunktionen
- Bidrar till att säkra och stödja samordning mellan NPO och NSG
- Ordförande Marie Lawrence, nationell stödfunktion vid SKR

NATIONELLA PROGRAMOMRÅDEN

Akut vård	Levnadsvanor	Rehabilitering, habilitering och försäkringsmedicin
Barn och ungdomars hälsa	Lung- och allergisjukdomar	Reumatiska sjukdomar
Cancersjukdomar (utgörs av RCC i samverkan)	Nervsystemets sjukdomar	Rörelseorganens sjukdomar
Endokrina sjukdomar	Njur- och urinvägssjukdomar	Sällsynta sjukdomar
Hjärt- och kärlsjukdomar	Mag- och tarmsjukdomar	Tandvård
Hud- och könssjukdomar	Medicinsk diagnostik	Äldres hälsa
Infektionssjukdomar	Perioperativ vård, intensivvård och transplantation	Ögonsjukdomar
Kvinnosjukdomar och förlossning	Psykisk hälsa	Öron-, näsa- och halssjukdomar
Kirurgi och plastikkirurgi		Nationella primärvårdsrådet

**Nationellt system
för kunskapsstyrning
Hälso- och sjukvård**

SVERIGES REGIONER I SAMVERKAN

NATIONELLA SAMVERKANSGRUPPER

- Data och analys
- Forskning och life science
- Läkemedel och medicinteknik
- Metoder för kunskapsstöd
- Patientsäkerhet
- Strukturerad vårdinformation
- Stöd för utveckling och ledarskap

Vid behov kan ytterligare samverkansgrupper inrättas, till exempel för tillfälliga satsningar.

Ledamöter i NAG Vårdhygien

Under våren 2019 nominerades medlemmar till NAG Vårdhygien av de sex sjukvårdsregionerna, Svenska Hygienläkarföreningen (SHLF) och Hygijnsjuksköterskesektionen inom Svensk Förening för Vårdhygien.

Gruppen idag:

- **Ann Tammelin**, Hygienläkare Stockholm (SHLF) Gruppens ordförande
- **Anna Gröneberg**, MAS Kungsbacka (Västra sjukvårdsregionen)
- **Birgitta Lytsy**, Hygienläkare Uppsala (Sjukvårdsregion Mellansverige)
- **Caroline Johansson**, Hygijnsjuksköterska Västervik (Sydöstra sjukvårdsregionen)
- **Katarina Madehall**, Hygijnsjuksköterska Växjö (vikarie för **Charlotta Karlsson**, Hygienläkare Växjö, Södra sjukvårdsregionen, partiellt föräldraledig)
- **Mia Näslund Anda**, Hygijnsjuksköterska och samordnare Vårdhygien Norrbotten (Norra sjukvårdsregionen)
- **Susanne Wiklund**, Hygijnsjuksköterska Stockholm (Stockholm/Gotlands sjukvårdsregion)
- **Vakant** (efterträdare till Anders Lindblom, Smittskydds- och hygienläkare Dalarna, Sjukvårdsregion Mellansverige)

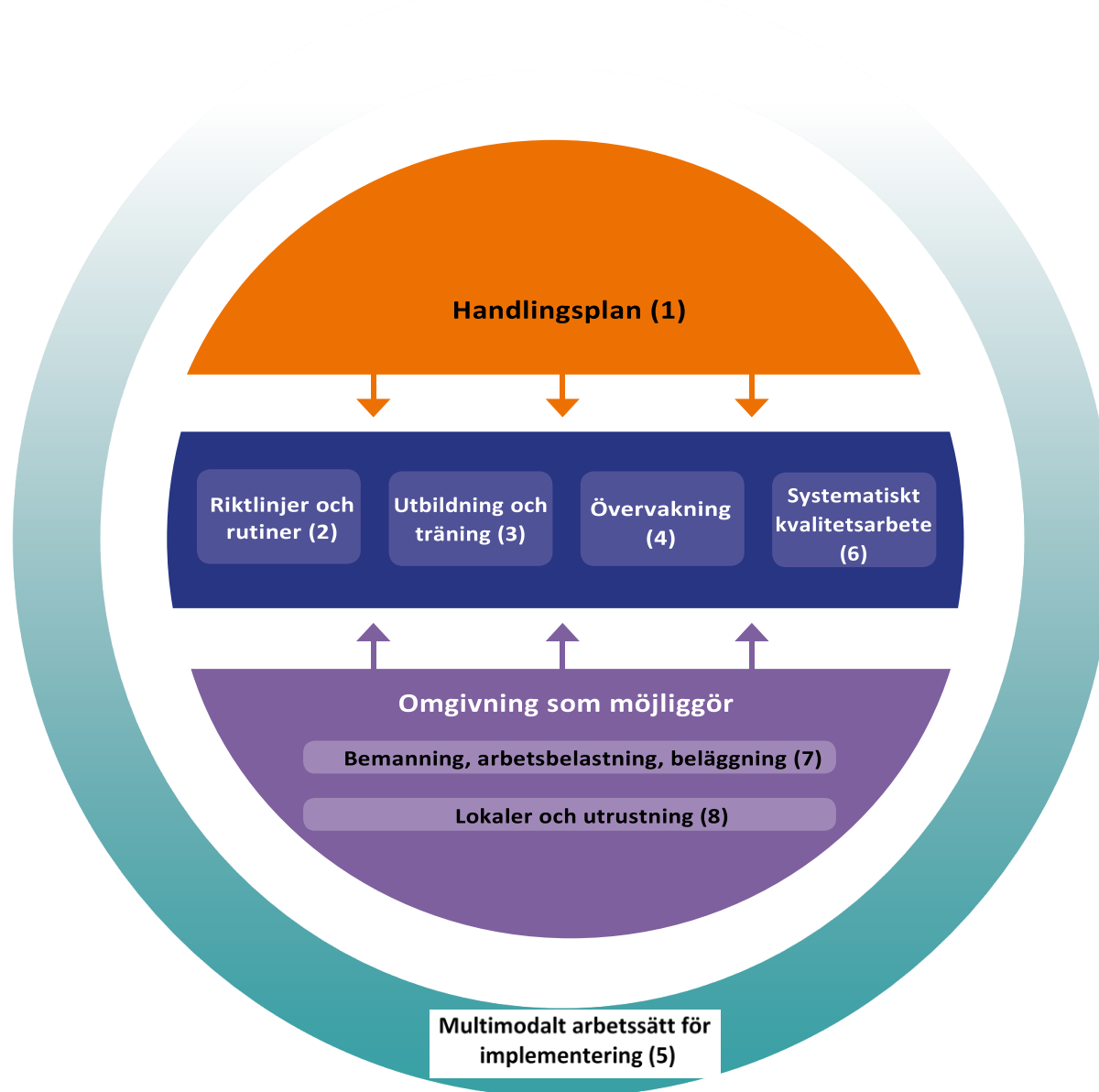
Vad har NAG Vh gjort sedan starten sept 2019?

- Utarbetat en Vägledning för vårdhygieniskt arbete
- Publicerat en lista med länkar till befintliga vårdhygieniska kunskapsstöd på [Vårdhygien | Kunskapsstyrning vård | SKR \(kunskapsstyrningvard.se\)](https://kunskapsstyrningvard.se)
- Tagit fram uppdrag för tre arbetsgrupper
 - Kunskapsstöd Desinfektionsmedel och –metoder
 - Kunskapsstöd Vårdrelaterad pneumoni
 - Nationell harmonisering av vårdhygieniska rekommendationer i Vårdhandboken
- Besvarat remisser/frågor från andra delar av kunskapsstyrningen (spirometri, obduktion, handskar, vaccination mm.)
- Deltagit i FoHM:s Samverkansgrupp för vårdhygieniska frågor
- Deltagit i juryn för Svenska Hygienpriset

Vägledning för vårdhygieniskt arbete

- Regional och kommunal hälso- och sjukvård, och i vissa delar kommunal omsorg
- Åtgärder inom 8 områden riktade till fyra nivåer
 - *Makronivå*
 - Huvudman, det vill säga den politiska nämnd som styr över hälso- och sjukvård, tandvård och omsorg i regionen eller kommunen och nämndens tillhörande förvaltning
 - *Mesonivå*
 - Vårdgivare, samt i vissa delar den som bedriver socialtjänst eller verksamhet enligt LSS
 - Verksamhetschef
 - *Mikronivå*
 - Medarbetare och chef på enhetsnivå
 - *Individnivå*
 - Patient, brukare och dess närstående

Svenskspråkig version av den figur som används i *Interim Practical manual supporting national implementation of the WHO Guidelines on Core Components of Infection Prevention and Control programmes* (World Health Organization 2017).

Kunskapsstöd vårdhygien

Här hittar du samlade kunskapsstöd för vårdhygien, som kan användas inom vård och omsorg i alla kommuner och regioner.

Urvalet av kunskapsstöd utgår från en inventering som Folkhälsomyndigheten gjorde bland landets hygiensjuksköterskor och hygienläkare våren 2019. De tillfrågade fick ange vilka svenskspråkiga dokument och webbplatser de använde inom olika ämnesområden. Den nationella arbetsgruppen för vårdhygien (NAG Vårdhygien) har gjort en ytterligare revidering av det ursprungliga urvalet utifrån nationell relevans och innehållets aktualitet.

I listan framgår vilken organisation eller myndighet som står bakom respektive dokument. Det är den organisationen eller myndigheten som är ansvarig för dokumentets innehåll och kvalitet. Listan gör inte anspråk på att vara fullständig varken med avseende på ämnesområden eller dokument och webbsidor under varje område, men kommer att kompletteras och revideras fortlöpande.

Kunskapsstöd för vårdhygien	Ansvarig organisation
Arbetsmiljö	
GUPEA: Luftvägsvirus vid arbetsplatser - Smittvägar, riskfaktorer och skyddsåtgärder	Göteborgs Universitet
Byggnation	
Boverkets byggregler (BFS 2011:6)	Boverket
Bygghälsan och vårdhygien (BOV)	Svensk Förening för Vårdhygien (SFVH)

Kunskapsstöd

- Uppdraget: "Utarbeta kunskapsunderlag om att förebygga smittspridning och VRI"
- Två tvärprofessionella arbetsgrupper har startat i början av 2022
 - **Förebygga vårdrelaterad pneumoni.** Sammanställande Anette Svensson, Växjö.
 - **Desinfektionsmedel och –metoder.** Sammanställande Jon Edman-Wallér, Borås.

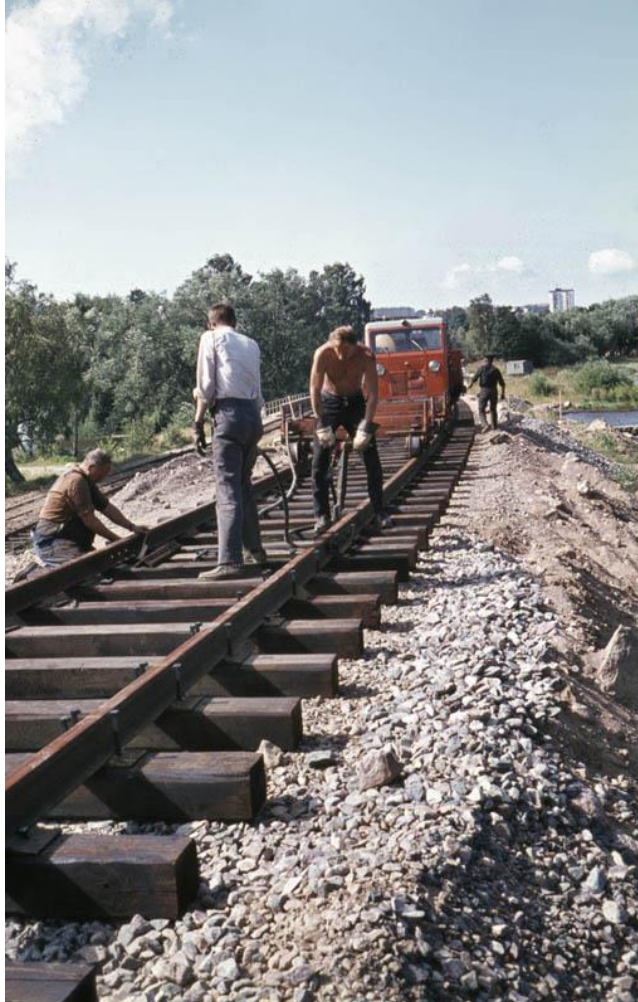
Nationell harmonisering av vårdhygieniska rekommendationer i Vårdhandboken

- Utifrån uppdraget ovan + flera möten med Vårdhandbokens råd och redaktion har vi skrivit uppdrag för en arbetsgrupp.
- Idag:
 - Berith Carlsson, hygiensjuksköterska i Gbg och medlem i Vårdhandbokens råd, skickar ut förfrågningar om granskning till de vårdhygieniska enheterna. Det är fritt val för individer att säga "ja" eller "nej". Inget samarbete mellan granskarna.
 - Vissa avsnitt i Vårdhandboken har grupperats till "Vårdhygien, infektioner och smittspridning". De skrivs och faktagranskas av vårdhygieniska experter. Vårdhygieniska aspekter bör finnas med i betydligt fler avsnitt.
 - Exempel på avsnitt i Vårdhandboken som är skrivna och faktagranskade av kompetenta personer inom den behandling som avses, men som saknar, och behöver, vårdhygienisk faktagranskning är Andningsvård (innehåller många delavsnitt där det vårdhygieniska är bättre i något, sämre i andra), Blodprov (venös provtagning) och Lavemang.

Nationell harmonisering av vårdhygieniska rekommendationer i Vårdhandboken

- Imorgon:
 - Alla avsnitt som handlar om vård, omvårdnad, diagnostik och behandling faktagranskas av vårdhygieniska experter (hygiensjuksköterskor och hygienläkare)
 - Experterna samarbetar i en grupp
 - Gruppmedlemmarna fördelar avsnitt mellan sig, men stämmer av med övriga i gruppen, så att
 - Vårdhygieniska råd i olika avsnitt blir samstämmiga
 - Man använder gemensamma begrepp
 - Den vårdhygieniska faktagranskningen ersätter inte faktagranskning som görs av ämneskunnig person
 - Tidsbestämt uppdrag ingå i gruppen
 - Gruppen samarbetar med Vårdhandbokens råd och redaktion

Kunskapsstyrningen - **svårigheter**

Spåren har lagts samtidigt
som vi skickades ut på banan

Man vet inte hur vägledande
dokument och kunskapsstöd
som inte är diagnosrelaterade
ska hanteras

Arbetsprocessen är långsam

(Kunskapsstyrningens Styrgrupp)

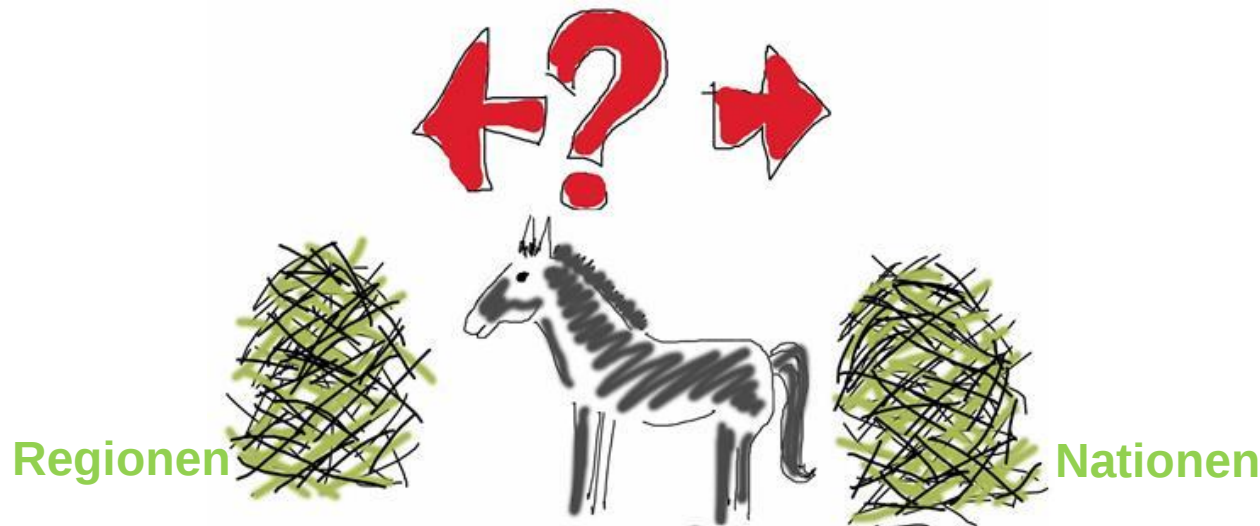
Kunskapsstyrningens Beredningsgrupp

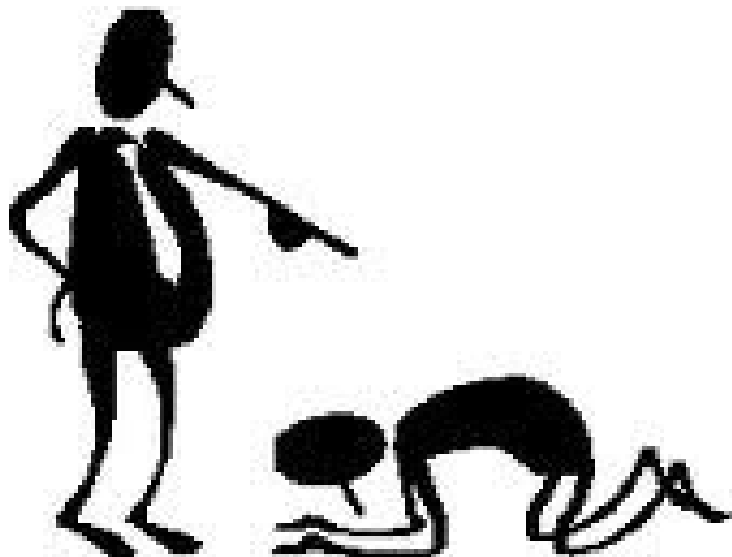
Regionernas (= regiondirektörer o/e hälso- och sjukvårdsdirektörer) beslut har inte förankrats med cheferna för de vårdhygieniska enheterna

Regionernas beslut i korthet

- Avsätta resurser regionalt
 - experter i nationella programområden (NPO), nationella arbetsgrupper (NAG) och nationella samverkansgrupper (NSG)

**Kunskapsstyrningen upplevs som
arbetsgivarens sätt att ge utarbetade
medarbetare ytterligare arbetsuppgifter**

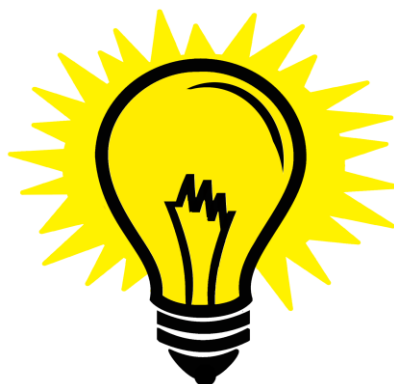

Kunskapsstyrningen - **möjligheter**

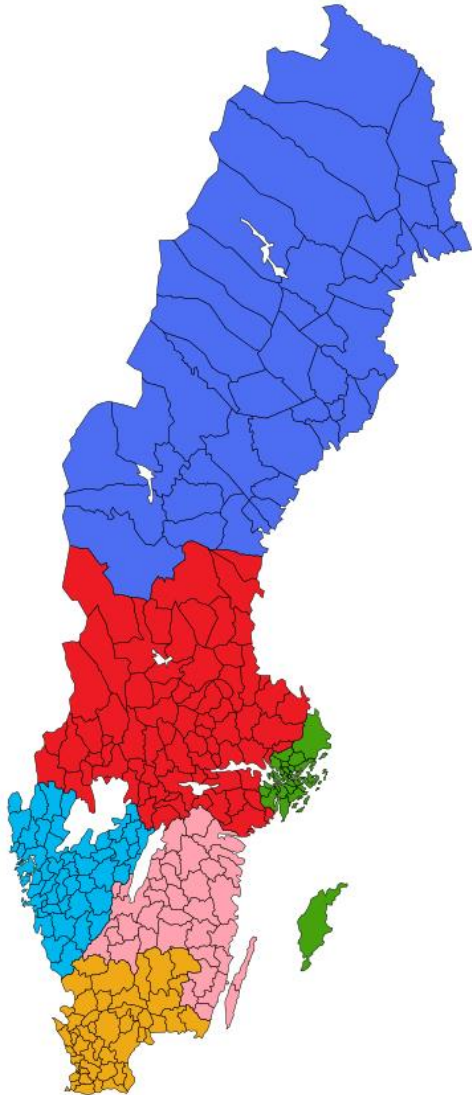
- Se kunskapsstyrning som kunskapsspridning/kunskapsdelning för att uppnå syftet

Kunskapsbaserad och jämlik vård

Målet med kunskapsstyrning är en mer kunskapsbaserad, jämlik och resurseffektiv vård av hög kvalitet.

Samarbete över regiongränser – kunskap tas tillvara, delas och kan spridas

- Regionerna kan inte bortse från nationella kunskapsstöd och vägledningar framtagna inom Kunskapsstyrningen
- Ska spridas och implementeras regionalt

Nationella vårdhygieniska kunskapsstöd

- Från SVFH och SHLF
 - Medlemsstyrda önskemål och beslut
 - Enkel process
 - Redan framtagna dokument kan uppdateras
 - Ingen officiell status hos regionerna
- Från Folkhälsomyndigheten
 - Hög trovärdighet
 - Anställda experter och administrativt stöd finns hos myndigheten
 - Accepteras av regioner och kommuner
- Från NAG Vårdhygien
 - Långsam process
 - Regionerna har förbundit sig att följa och implementera

Nationella vårdhygieniska kunskapsstöd

- Från SVFH och SHLF
 - Medlemsstyrda önskemål och beslut
 - Enkel process
 - Redan framtagna dokument kan uppdateras
 - Ingen officiell status hos regionerna
- Från Folkhälsomyndigheten
 - Hög trovärdighet
 - Anställda experter och administrativt stöd finns hos myndigheten
 - Accepteras av regioner och kommuner
- Från NAG Vårdhygien
 - Byråkratisk process
 - Regionerna har förbundit sig att följa och implementera

**Vi får nationell
samordning
genom
samarbete!**

**Gå med i en
nationell
arbetsgrupp!**